

ZASADY WJAZDU DO POLSKI OBYWATELI UKRAINY

w tym możliwości ubiegania się o ochronę międzynarodową i aktualne wymogi epidemiczne

(stan na 27.02.2022)

Granica polsko-ukraińska sama w sobie jest otwarta. Ograniczenia w jej przekraczaniu związane są z dużą liczbą osób oczekujących na wjazd do Polski oraz z ogłoszoną na Ukrainie mobilizacją, która zakazuje opuszczania kraju mężczyznom w wieku od 18 do 60 lat. Służby graniczne jednoznacznie deklarują uproszczenie samej odprawy i skrócenie jej czasu do niezbędnego, kilkuminutowego minimum.

I. OBYWATEL UKRAINY MOŻE WJECHAĆ DO POLSKI NA PODSTAWIE

1. **Ruchu bezwizowego pomiędzy państwami obszaru Schengen a Ukrainą**, wprowadzonego 11 czerwca 2017 roku. Obywatele Ukrainy, posiadający paszporty biometryczne, mogą przekraczać granice bez konieczności posiadania wizy. Wprowadzenie ruchu bezwizowego nie oznacza zaprzestania prowadzenia kontroli granicznej. Okres pobytu na terytorium państw obszaru Schengen w ramach ruchu bezwizowego nie może przekroczyć 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu (liczy się łączny okres pobytu na terytorium wszystkich państw Schengen, w tym Polski). W razie potrzeby przedłużenia pobytu w celu wykonywania pracy, istnieje możliwość złożenia przez cudzoziemca wniosku do właściwego wojewody o wydanie odpowiedniego zezwolenia na pobyt czasowy. Zezwolenie takie jest wydawane na okres nie krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 3 lata. Szczegółowe informacje o warunkach uzyskania zezwoleń na pobyt czasowy zawarte są na stronach internetowych Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz urzędów wojewódzkich. Przekroczenie granicy w ramach ruchu bezwizowego traktowane jest jako pobyt turystyczny, nieuprawniający do podjęcia pracy. W celu podjęcia pracy w Polsce nadal wymagane jest posiadanie zezwolenia na pracę, chyba że dany cudzoziemiec jest zwolniony z obowiązku jego uzyskania na podstawie obowiązujących przepisów (np. posiada zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi).

Podstawa prawna: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/850 z dnia 17 maja 2017 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 539/2001 wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Ukraina)

Źródło: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32017R0850> (27.02.2022)

2. **Wizy krajowej lub wizy Schengen wydanej przez polski organ bądź inne państwo Schengen**
Dokumenty takie określają czas, miejsce i charakter pobytu w EU.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy

Źródło: http://publications.europa.eu/resource/cellar/89ea9e8d-fe15-4b5c-bae5-74c619a8103f.0012.03/DOC_1 (27.02.2022)

3. **Posiadanych już wcześniej wizy/zezwolenia na pobyt** – te umożliwiają wielokrotne przekraczanie granicy
4. **Na podstawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej** złożonego na polskim przejściu granicznym: osoba, która została zmuszona do ucieczki ze swojego kraju może w Polsce ubiegać się o ochronę międzynarodową. Istnieją dwa rodzaje ochrony: status uchodźcy oraz ochrona uzupełniająca. Wraz z otrzymaniem jednego z nich osoba otrzymuje takie same uprawnienia jak przy pobycie na czas oznaczony – pobyt, dostęp do rynku pracy, prawo do korzystania z pomocy społecznej, usług państwowej służby zdrowia, prawo do przekraczania granic na podstawie dokumentu podróży, itd. Ponadto, osoba ze statusem uchodźcy lub objęta ochroną uzupełniająca ma prawo do wsparcia procesu integracji społecznej, otrzymania świadczeń pieniężnych na utrzymanie i naukę polskiego, a także pobyt w mieszkaniu chronionym. Po upływie 5 lat od złożenia

wniosku, na podstawie którego udzielono cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, ma ona prawo ubiegać się o pobyt stały.

Status uchodźcy: przysługuje osobie, która nie może lub nie chce korzystać z ochrony państwa pochodzenia ze względu na uzasadnioną obawę przed prześladowaniem na tle religii, rasy, narodowości, przekonań politycznych, przynależności do określonej grupy społecznej. Osoba z przyznanym statusem otrzymuje kartę pobytu – dokument legitymujący jej tożsamość oraz paszport genewski – dokument podróży.

Ochrona uzupełniająca: ten rodzaj ochrony może uzyskać osoba, która nie spełnia przesłanek do uzyskania statusu uchodźcy, lecz powrót do państwa pochodzenia naraża ją na rzeczywiste ryzyko poważnej krzywdy, na przykład: egzekucję, tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie, karanie, poważne zindywidualizowane zagrożenia dla życia i zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.

Osoba z przyznaną ochroną uzupełniającą otrzymuje kartę pobytu. Zachowuje wydany przez państwo pochodzenia dokument podróży.

Indywidualny Program Integracji (IPI): i to program mający na celu wsparcie osoby objętej ochroną międzynarodową w zdomowieniu się w Polsce. W ramach tego programu osoba może liczyć na: świadczenia pieniężne przeznaczone na utrzymanie (głównie na zakup żywności), odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe, a także na naukę języka polskiego, opłacone składki na ubezpieczenie zdrowotne (gwarantują dostęp do usług państwowej opieki zdrowotnej), pomoc socjalną, poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne), wsparcie informacyjne (dotyczące, np. kontaktowania się z innymi instytucjami). IPI przysługuje każdej osobie, która otrzymała w Polsce ochronę międzynarodową. Żeby uczestniczyć w programie, należy w ciągu 60 dni od otrzymania decyzji o ochronie złożyć wniosek do starosty przez powiatowe centrum pomocy rodzinie. Osoba zostaje objęta programem w miesiącu, w którym wniosek został złożony. Całość programu trwa do 12 miesięcy.

Pobyt w mieszkaniu chronionym: pobyt w mieszkaniu chronionym to forma pomocy społecznej, która ma na celu przygotowanie osoby do prowadzenia samodzielnego życia (mieszkanie chronione treningowe) lub wspomaganie jej w funkcjonowaniu codziennym (mieszkanie chronione wspierane). W mieszkaniach chronionych zapewnia się naukę, opiekę pielęgniarską, psychologiczną, społeczną oraz usługi bytowe. Ubiegać się o skierowanie do mieszkania chronionego można u pracownika socjalnego. Każda sprawa jest rozpatrywana indywidualnie. Do mieszkań chronionych kieruje się osoby na czas określony, od tygodnia do kilku lat. **Ważne!** Pobyt w mieszkaniu chronionym jest odpłatny, a wysokość opłaty zależy od osiąganego przez osobę dochodu.

Podstawa prawna EU: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona)

Źródło: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0095> (27.02.2022)

Podstawa prawna PL: USTAWA z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Źródło: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/udzielanie-cudzoziemcom-ochrony-na-terytorium-rzeczypospolitej-17041683> (27.02.2022)

Szczegółowe informacje Urzędu ds. Cudzoziemców nt. procedur przyjmowania wniosków o ochronę międzynarodową tutaj: <https://www.gov.pl/web/udsc/w-jaki-sposob-zlozyc-wniosek-o-udzielenie-ochrony-miedzynarodowej2>

Dla obywateli Ukrainy uciekających z terenów wojny uruchomiono centra recepcyjne na przejściach granicznych do których mogą zgłaszać się w celu złożenia wniosku i uzyskania informacji odnośnie aktualnie obowiązujących uproszczonych procedur.

5. **Zgody komendanta Straży Granicznej** – jeżeli w trakcie kontroli stwierdza się, że obywatele Ukrainy posiadają dokumenty niekompletne bądź nieważne albo też nie posiadają ich w ogóle, zastosowanie ma tryb art. 32 Ustawy o cudzoziemcach, gdzie za zgodą Komendanta Głównego SG można uzyskać zgodę na przekroczenie granicy i na pobyt na terytorium Polski do 15 dni. Komendanci poszczególnych oddziałów SG i komendanci placówek otrzymali stosowne uprawnienia i proces ten przebiega sprawnie. Po przekroczeniu granicy taka osoba powinna się stawić w konsulacie lub w urzędzie wojewódzkim w odpowiednim wydziale spraw obywatelskich, by złożyć odpowiednie dokumenty legalizujące pobyt. Wydana na granicy zgoda obowiązuje bowiem jedynie przez 15 dni

Podstawa Prawna: Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

Źródło: www.isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20130001650/U/D20131650Lj.pdf

(27.02.2022)

II. WJAZD DO POLSKI A AKTUALNE PRZEPISY EPIDEMICZNE:

Od piątku 25 lutego obowiązuje nowelizacja przepisów w tym zakresie, która zwalnia z obowiązku odbycia kwarantanny i okazania negatywnego wyniku testu w kierunku SARS-CoV-2 osoby przekraczające granicę polsko-ukraińską w związku z konfliktem zbrojnym. Ponadto osoby te mogą się bezpłatnie zaszczepić przeciwko Covid-19 i bezpłatnie przetestować.

Podstawa Prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lutego 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii

Źródło: https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/zmiana-rozporzadzenia-w-sprawie-ustanowienia-okreslonych-ograniczen-19209340?_ga=2.91122514.912460400.1645961317-1790856665.1645961316#xd_co_f=ZGZhNjcwM2UtYmI3Zi00MwViLWI0ZTltM2M3MmI5Yzg0YTYx~